

Příloha k protokolu o SZZ č.
FF JU v Č. Budějovicích
Vysoká škola:

Ústav estetiky

16. 8. 2010
Datum odevzdání posudku:

Josef Pekárek
Jméno:
Estetika
Obor:

Recenzent * / Mgr. Vera Yakimova

diplomové práce

Vedoucí */
Mgr. Martin Kaplický, Ph.D.
.....

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Laterna magika – obohacení estetické percepce?

.....
(téma)

Tématem bakalářské práce Josefa Pekárka je problematika skloubení divadelního a filmového umění v rámci představení Laterny magiky. Laterna magika bývá definována jako specifické spojení filmu a divadla a autor si vytkl nelehký úkol, prozkoumat, do jakých vztahů film a divadlo v rámci Laterny magiky vstupují. Proto se nejprve snaží představit hlavní rozdíly mezi filmovými a divadelními uměleckými prostředky. Tomuto tématu jsou věnovány dvě první kapitoly. Dalším krokem je pak analýza vybraného vzorku představení Laterny magiky (představení, která byla na repertoáru v roce 2010), která měla vést k nalezení specifických vztahů mezi filmem a divadlem, tak jak jsou uplatněny v Laterně magice. V ní autor dochází k rozlišení představení Laterny magiky na klasická (Kouzelný cirkus) a moderní (Grafitti, Cassanova) a argumentuje, že zatímco v klasickém představení můžeme nalézt výrazové prostředky, které vznikají pouze ze specifického propojení filmu a divadla, v moderních představeních vlastně již stěží můžeme mluvit o filmu i divadle, natož o jejich propojování.

Bakalářská práce však poněkud trpí metodologickou roztržičností. Autor sleduje několik cílů najednou. Snaží se poukázat historické příčiny vzniku Laterny magiky, stanovit základní specifické rysy divadla i filmu, představit obohacení výrazových prostředků Laterny magiky ve srovnání s filmem a divadlem, nalézt obohacení estetické percepce v rámci Laterny magiky. Zdá se, že se tedy snaží pověstně zabít několik much jednou ranou, což následně vede k tomu, že žádné z témat není dostatečně vyčerpáno. To se projevuje i v klíčovém poukázání specifických rysů divadla a filmu. Tyto vybrané rysy neobstojí ani jako kandidáti na nutné či postačující podmínky zmínovaných uměleckých druhů, což by nebylo chybou, pokud by autor na jejich základě (v případě filmu) neargumentoval nepřítomnost filmu v „moderních“ představení Laterny magiky (Pokládal by autor snímky tzv. abstraktního [Harry Smith či Oskar Fischinger] a strukturálního filmu [Kurt Kren, Peter Kubelka, Martin Čihák] ještě za film?). Tyto rysy však měly především posloužit jako odrazový můstek pro poukázání vlastních vyjadřovacích prostředků Laterny magiky, z toho důvodu mírním předcházející námitku. Zarážející však je, že se některé z nich (např. detail, stříh či montáž) ve finální kapitole věnované Laterně magice již nevyskytují. Pokud nejsou v dalším textu využity, měly by být vypuštěny.

Výsledkem výše zmíněné mnoho-zacílenosti práce jsou pravděpodobně i příliš unáhlené vývody. Například: Tvrzení, že ve „filmovém prostředí se o neopakovatelnosti mluvit nedá“ (s. 9) je značně problematické. Autor sice v této souvislosti mluví především o technických prostředcích filmu, ale v poznámce 22 pak tvrdí, že: „Nezmění se alespoň po vizuální či akustické stránce. Může se však změnit při několikatém shlédnutí snímku, jako reakce na znalost celého kontextu snímku – smysl. Ale i to má pak po prohlédnutí všech smyslů uzavřenou cestu dále se variovat. A stává se to nadále již opakovatelným.“ Implicitní předpoklad ukončenosti smyslu uměleckého díla je však značně problematický a sám by si zasloužil podrobnější rozvedení. Z problematických tvrzení uvedeme ještě alespoň jedno: „Fyzická nepřítomnost jak předmětů, tak především osob je někdy určitým deprimujícím faktorem – vzniká prázdná plocha na plátně, při jejíž sledování se pokoušíme konstruovat realitu“ (s. 19). Zde je obsažen implicitní předpoklad, že nejprve vidíme fyzickou přítomnost plátna a teprve následně

konstruujeme fiktivní realitu, a to je deprimující. Tento předpoklad je však nejen teoreticky neobhajitelný, ale je v rozporu i s dalším autorovým tvrzením, že: „Plátno pro nás přestává po celou dobu percepcce díla existovat“ (s. 25). Podobných vývodů, které by vyžadovaly podrobnější argumentaci či přehodnocení stanovisek práce bohužel obsahuje více. Poslední výhradou, kterou uvedu je pak podtitul práce: obohacení estetické percepcce. Autor se estetickou percepcí ani jejím obohacením v práci nezabývá a je si toho vědom, což prozrazuje jeho vlastní vymezení: „Obohacení pak budeme chápat ve smyslu použití původních vyjadřovacích prostředků v nových a překvapujících syntézách“ (s. 47). Obohacení vyjadřovacích prostředků však není synonymní s obohacením estetické percepcce.

Přes uvedené výhrady a metodologickou nevyhraněnost však tato bakalářská práce vykazuje zaujetí tématem, množství odvedené práce, i množství inspirativních vhlédů (zajímavá je například myšlenka dialektického napětí mezi divadelním prostorem hlediště a prostorem jeviště na str. 9). Zdůraznil bych i obtížnost tématu nesoucí řadu problémů, se kterým se student důstojně vypořádal. Student na své bakalářské práci soustavně pracoval a konzultoval ji se školitelem.

Proto bakalářskou práci Josefa Pekárka **doporučuji k obhajobě**. Její hodnocení však u mne vyvolává obtíže. Zaujetí, se kterým autor pracoval a práce kterou tématu věnoval, by si zasloužily ohodnocení výborně, vlastní provedení však spíše velmi dobře. Proto prozatím navrhuji známku velmi dobře, pokud se však autor kreativně vyrovná s uvedenými připomínkami i s případnými připomínkami oponenta, nebránil bych se ohodnotit ji stupněm výborně.

velmi dobře

Návrh na klasifikaci bakalářské práce:

.....
podpis vedoucího bakalářské práce

Praze 16. 8. 2010
V dne

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte